

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

50. mateřská škola Plzeň, Družby 4

Družby 4, 312 04 Plzeň

Identifikátor školy: 600 069 249

Termín konání komplexní inspekce: 2. – 7. dubna 2003

Čj.	041 39/03-1204
Signatura	kd4aw122

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola je od 1. 1. 2002 příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je Město Plzeň. Zřizovací listina byla vydána dne 20. 12. 2001 s účinností od 1. 1. 2002. Kapacita školy stanovená v Rozhodnutí o zařazení do sítě je 104 dětí, počet zapsaných v tomto školním roce je 104. Předškolní zařízení je čtyřtřídní a nachází se v dvoupatrové účelové budově v klidné části města. Děti jsou do tříd zařazovány podle věku. Součástí mateřské školy je školní jídelna, ve které v rámci inspekce proběhla kontrola. Zjištění z této oblasti jsou uvedena v samostatném Protokolu.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo sledování a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Výchovně-vzdělávací činnost předškolního zařízení zabezpečuje osm učitelek včetně ředitelky školy. Všechny splňují předepsanou odbornou i pedagogickou způsobilost a jsou zaměstnány na plný pracovní úvazek. Ředitelka je ve funkci od roku 1997. Nemá jmenovaného statutárního zástupce, pouze zástupkyni zvolenou, která ji zastupuje v době nepřítomnosti na pracovišti.

Vedení zaměstnanců ředitelkou je v tomto školním roce zaměřeno na zavádění zpracovaného školního vzdělávacího programu do denní praxe mateřské školy. Kvalita předškolního vzdělávání je posuzována zejména v hospitační činnosti ředitelky. Pro letošní školní rok jsou stanoveny dva hlavní cíle sledování vztahující se k úrovni pedagogického procesu. Záznamy z hospitací však postrádají závěry, které by odpovídaly těmto deklarováním cílům. Další nedostatky spočívají v tom, že ředitelka téměř nehodnotí kvalitu odborné práce. V záznamech převládá neefektivní popis sledované činnosti, popřípadě jednostranné kladné hodnocení. Nejsou definovány jasné závěry, doporučení, pozitiva a negativa pedagogického procesu. Ze záznamů nevyplývá důsledné metodické vedení učitelek a není tak patrná celková funkčnost hospitačního systému. Pololetní analýza činnosti mateřské školy je sice vypovídající, opět však postihuje pouze hledisko výsledků dětí, nikoli odbornou činnost učitelek.

Z kontrolní činnosti na provozním úseku školy jsou uváděna v zápisech pouze data, tj. kdy a kde se kontroly uskutečnily, bez dalších uvedených zjištění.

Zpracovaná kritéria pro přiznávání nenárokových složek mzdy jsou určena jasně a konkrétně.

Pro oblast profesního růstu zpracovala ředitelka školy plán osobního rozvoje učitelek. Podle něho průběžně navštěvují různá odborná školení pořádaná Pedagogickým centrem Plzeň. Účast na vzdělávacích akcích je přiměřeně četná. Pozitivní je skutečnost, že všechny učitelky absolvovaly semináře k otázkám Rámcového programu pro předškolní vzdělávání. Výběr vzdělávacích témat ředitelka koriguje s potřebami školy, přičemž přihlíží také k zaměření a zájmu jednotlivých učitelek. Kromě uvedených aktivit probíhá zvyšování odbornosti formou studia literatury a časopisů. Škola má k dispozici přiměřené množství knih ze současné nabídky

vztahující se k oblasti předškolní výchovy. Přesto inspekce zaznamenala praktické uplatnění poznatků a námětů získaných dalším vzděláváním pouze u části učitelek.

Chod předškolního zařízení určují pravidla shrnutá v Organizačním, Školním a Vnitřním řádu. Znění těchto dokumentů je srozumitelné, jsou zpracovány jasně a věcně. Práva a povinnosti personálu školy, dětí i rodičů jsou vyvážená. Rozvrh pracovní doby, náplň práce, kompetence a povinnosti zaměstnanců jsou písemně vymezeny.

Stanovený denní režim má přiměřený prostor pro volné hry a také možnost časové variability.

Vnější i vnitřní informační systémy fungují odpovídajícím způsobem. Předávání informací zaměstnancům probíhá především v denním osobním kontaktu s ředitelkou školy, v rámci jednání provozních porad, pedagogických rad či operativně pořádaných schůzek. Program jednání má dle vedených zápisů odbornou náplň (tj. řešení otázek pedagogického charakteru). Patřičnou pozornost věnuje vedení školy informovanosti rodičů. Snaží se o součinnost předškolního zařízení a rodiny, o navázání těsného, oboustranného a neformálního vztahu. Způsoby spolupráce v této oblasti jsou nápadité. Důležité místo zaujímají školní slavnosti, návštěvy kulturních akcí (i jejich pořádání), výlety a další mimoškolní činnosti.

V rámci školy pracuje také několik zájmových kroužků pro děti, např. pěvecký sbor, výuka anglického jazyka (vede odborná lektorka), hra na zobcovou flétnu, kroužek pro „kutily“ apod. Děti se rovněž mohou účastnit plaveckého výcviku.

Z důvodu podstatných nedostatků v hospitační a hodnotící činnosti ředitelky školy byla oblast personálních podmínek celkově hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Předškolní zařízení se nachází v účelové budově o dvou poschodích. Šatny dětí jsou umístěny v přízemí. Hery a připojené třídy jsou světlé, prostorné. V každém poschodí jsou tzv. kuchyňky sloužící k výdeji jídla. Pro odpolední odpočinek dětí je třeba denně rozkládat lehátka. V polovině tříd jsou velice pěkná, estetická, nově zrekonstruovaná sociální zařízení. Celkové dokončení této stavební úpravy je v plánu na další období. Stávající prostorové podmínky školy odpovídají potřebám i realizaci výchovně-vzdělávacích činností.

Ve dvou třídách je patrná snaha učitelek o estetickou a efektivní úpravu prostředí. Výzdobu interiéru i přilehlých prostor zde většinou tvoří velmi pěkné práce dětí, přírodní materiály apod. Ve zbývajících třídách i v celé budově však převažují nevkusné umělé květiny, zakoupené dekorace, práce učitelek či jiné předměty různých druhů. Výzdoba postrádá cit pro výtvarnou koncepci, jednoduchost, sourodost materiálů, stylů apod. Především této oblasti chybí směr charakterizující současná předškolní zařízení, tj. maximální podíl dětských prací vyznačujících se nápaditostí, tvořivostí a originalitou zpracování.

Z časového členění denního programu vyplývá, že psychohygienické zásady jsou většinou dodržovány. Nároky na dobu koncentrace pozornosti dětí byly v době konání inspekce až na výjimky v souladu se zvláštnostmi předškolního věku. Pobyt venku trval dostatečně dlouho. Ne vždy probíhal funkčním způsobem pitný režim (tj. děti nebyly k průběžnému pití důsledně vybízeny a motivovány).

Zařízení školy nábytkem vychází z požadavku na funkčnost. Nabídka hraček je přiměřeně bohatá, umístěná většinou v dosahu dětí. Materiálně-technické zázemí (tj. učební pomůcky, hračky, fond literatury, výtvarný materiál, tělovýchovné nářadí, nábytek, hudební nástroje,

zařízení školní zahrady apod.) je celkově na velmi dobré úrovni. Ředitelka průběžně sleduje potřeby dětí a pečuje o inovaci a obměnu materiálního vybavení.

Budova školy je obklopena velkou a členitou zahradou s množstvím vzrostlých stromů. Její vybavení je vhodné pro potřeby dětí, umožňuje rekreační pobyt, pohybovou činnost i relaxaci.

Prostředí školy z hlediska funkčních, psychohygienických i bezpečnostních podmínek odpovídá potřebám současné předškolní výchovy. Oblast materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy je souhrnně na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu mateřské školy

Mateřská škola má zpracovaný školní vzdělávací program s názvem „Objevujeme krásy světa“. Pedagogickými pracovníci byl přijat jako závazný dokument pro výchovně-vzdělávací práci v tomto školním roce. Charakteristickým rysem programu je zaměření na estetické, zejména hudební činnosti. Vymezené formy práce upřednostňují prožitkové učení, smyslové vnímání, skupinovou a individuální organizaci činností.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh předškolního vzdělávání.

Součástí školního vzdělávacího programu je i poměrně dobře stanovená struktura analýzy výchovně-vzdělávací práce. Zatím ovšem neprobíhá v odpovídajícím rozsahu, protože hodnocení je stále orientováno převážně na výkon dětí. V řízení školy je základní systém kontroly plnění výchovně-vzdělávacích cílů vytvořen. Z provedené inspekce však vyplynula jeho nižší kvalita. Nedostatky byly již uvedeny výše (tj. v personálních podmínkách).

Výchovně-vzdělávací program je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Hospitace byly provedeny ve všech třídách, u celého pedagogického sboru včetně ředitelky školy.

Spontánní činnosti

Nejkvalitněji probíhaly spontánní činnosti ve třídě 3.A. Děti měly k dispozici třídu i hernu. Bylo zde vytvořeno podnětné prostředí rozčleněné do několika zákoutí stimulujících k rozmanitým hrám. Nenásilný a podporující přístup učitelek napomáhal rozvíjet představivost, ale i v klidu řešit drobné dětské konflikty. Příjemná atmosféra podporovala schopnost dětí zvolit si činnost dle zájmu, přibrat partnery a herní aktivitu tvořivě rozvíjet. Do konstruktivních i námětových her děti vnášely prvky fantazie, bylo patrné i jejich vnitřní citové zaujetí. Učitelky v této třídě si plně uvědomily důležitost účinné motivace a promyšleného plánování. Činnostmi tak plynule postupovala tematika týdenního projektu. Ve sledovaných hrách byla také zřejmá podpora osobnostního a sociálního rozvoje dětí včetně jejich sebedůvěry a tolerance.

V ostatních třídách byly spontánní činnosti realizovány většinou na průměrné úrovni. Často byla volná hra nahrazena bohatými aktivitami výtvarnými či pracovními. Nedostatkem sledovaným v několika třídách bylo prostředí velice chudé na podněty rozvíjející herní činnosti. Ze strany učitelek byla podceněna zejména účinnost motivace. Jejich přístup k dětem byl sice

klidný, avšak bez podporujících podnětů. Děti se nedokázaly do hry zabrat a samostatně ji rozvinout. Chyběly charakteristické znaky kvalitní hry, např. prvky tvořivého myšlení, fantazie, vzájemné spolupráce, komunikace v herních rolích apod.

Řízené činnosti

Přechody mezi spontánními a řízenými činnostmi byly ve třídě 5 - 6letých dětí nenásilné a plynulé. Řízené aktivity zde byly vhodně včleňovány do průběhu volných ranních her. Organizace probíhala v efektivních skupinových či individuálních formách. Nápaditá motivace příznivě ovlivnila zájem dětí o nabízenou činnost. Využití metod opírajících se o smyslovou zkušenost, přirozené učení či experimentování vedlo k udržení jejich soustředěnosti a vůli činnost dokončit. Bohatou komunikací provázel nenásilný a rozvíjející přístup učitelek. Příkladně fungoval neformální způsob hodnocení s důležitou spoluúčastí dětských zážitků a pocitů. Relaxačním cvičením vyznačujícím se zajímavou organizací i námětem zřetelně postupovala radost dětí z pohybu. Z průběhu činností v této třídě byl patrný progresivní styl vedení pedagogického procesu a pochopení principů současné předškolní výchovy.

Podobně kvalitní byly i řízené činnosti sledované v 3.B třídě. Učitelka zde využívala v bohaté míře netradiční přírodní materiály a děti z nich velice spontánně tvořily. Všechny byly vhodným způsobem zaměstnány, společný výsledek působil originálně. V některých třídách byla rovněž zaznamenána velice dobrá úroveň pěveckých činností se svěžím a neotřelým repertoárem písní.

Jako citelný nedostatek dalších sledovaných řízených aktivit se opětovně jevila mělká, nevýrazná a nepodnětná motivace. Často převažovala dominantní role učitelek, jejich verbální projev a slovní poučování. Dětem byla mnohdy dána nepřiměřeně jednoduchá, nezajímavá a nenáročná úloha apod. Průběh řízených činností nejednou negativně ovlivnilo i velmi jednoduché plánování včetně podcenění přípravy učitelek. Dalšími nedostatky byla absence názorných pomůcek, které by didaktické postupy oživily. Chyběl prožitek, gradace činností, inovační prvky či progresivní formy práce. V některých případech převažovaly řízené aktivity nad spontánními, nevhodně byly také zařazovány činnosti s pracovními listy. Tyto způsoby odborné práce nerespektovaly školní vzdělávací program a v něm deklarovaný styl vedení pedagogického procesu.

Výchovně-vzdělávací činnosti sledované inspekcí byly ve čtyřech třídách mateřské školy, celkem u osmi učitelek hodnoceny od vynikající, velmi dobré a průměrné kvality až po úroveň pouze vyhovující. Nejčastěji byla kvalita činností průměrná.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Na základě hospitací provedených v rámci komplexní inspekce je možné pozitivně hodnotit kvalitní výtvarný projev dětí a jejich návyky v oblasti pracovních činností (lepení, práce s papírem, textílem, přírodními materiály apod.). Pohybový rozvoj probíhá denně, prostřednictvím volného pohybu při hrách, cvičení, pobytu venku atd. Děti jsou schopné samy se obsloužit a zvládnout nejrůznější elementární pracovní úkony. Komunikační dovednosti a výslovnost odpovídají individuálním zvláštnostem předškolního věku. Inspekcí byla také zaznamenána kvalitní úroveň dětského pěveckého projevu za doprovodu klavíru. Děti přirozeně intonují, dobře cítí rytmus i melodii, repertoár písní je bohatý. Sledována byla i činnost kroužku hry na zobcovou flétnu s velmi dobrými výsledky. To svědčí o skutečnosti, že škola dává dětem mnoho příležitostí k hudebním činnostem a poskytuje jim kvalitní odborné vedení. Kromě těchto pozitivních jevů byly inspekcí zaznamenány v oblasti průběhových výsledků předškolního vzdělávání i nedostatky. Např. v některých třídách mladších věkových skupin postrádaly projevy chování dětí (díky dominantní úloze učitelek)

přiměřenou samostatnost a nezávislost. Objevovala se i malá schopnost tzv. „umět si hrát“ a spolupracovat při hře. Dětem zde nebyl dáván dostatečný prostor k sebeuplatnění, jako minimální a nedostatečná se jevila i podpora pojmového učení apod.

V realizaci pedagogického procesu byla celkově pozitivní a negativní v rovnováze. Nejlépe byly hodnoceny aktivity probíhající ve třídě nejstarších dětí. Učitelky zde zařazovaly podnětné způsoby, cesty a postupy výchovně-vzdělávací práce. Velmi dobře působily také činnosti z oblastí výtvarných, hudebních či pracovních zaznamenané v dalších třídách. Naopak slabá místa a výrazné nedostatky většinou vyplývaly z nízké náročnosti na přípravu učitelek, z málo účinné motivace či z neefektivních metod a forem práce. Vzhledem k těmto skutečnostem byla úroveň sledované oblasti celkově hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve Zřizovací listině jsou v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina bez č.j.ze dne 20. 12. 2001 s účinností od 1. 1. 2002, vydaná statutárním městem Plzeň
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, školských zařízení a předškolních zařízení čj. ŠMS/336/02 ze dne 9. 5. 2002 s účinností od 1. 1. 2002, vydané Krajským úřadem Plzeňského kraje
3. Organizační řád, s platností od 1. 1. 2002, vydaný ředitelkou mateřské školy, schválený Radou MO Plzeň 4 dne 14. 5. 2002
4. Vnitřní řád a Školní řád, s účinností od 1. 1. 2002, vydané ředitelkou mateřské školy
5. Rozhodnutí o odkladu školní docházky pro školní rok 2002/2003, vydaná ředitelkou základní školy
6. Výjimka z počtu dětí pro školní rok 2002/2003, vydaná ředitelkou mateřské školy, schválená Krajským úřadem Plzeňského kraje
7. Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy pro školní rok 2002/2003, vydaná ředitelkou mateřské školy
8. Evidenční listy dětí přijatých pro školní rok 2002/2003
9. Přehledy výchovné práce tříd, evidence docházky dětí – školní rok 2002/2003
10. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-1 podle stavu k 30. 9. 2002
11. Výroční zpráva za školní rok 2001/2002
12. Kopie dokladů o ukončeném vzdělání pedagogických pracovníků
13. Školní vzdělávací program „Objevujeme krásy světa“, bez časového vymezení
14. Zápisy z pedagogických rad a provozních porad za školní rok 2002/2003
15. Jmenovací dekret ředitelky zn. 1071/PAM ze dne 23. 6. 1997 vydaný Školským úřadem Plzeň – město a Jmenovací dekret ředitelky čj.ŠMS/675/02 ze dne 9. 4. 2002 s účinností od 1. 1. 2002, vydaný Krajským úřadem Plzeňského kraje
16. Pracovní náplně a rozvrh pracovní doby personálu pro školní rok 2002/2003, zpracované ředitelkou školy
17. Plán osobního rozvoje učitelek pro školní rok 2002/2003, zpracovaný ředitelkou školy

ZÁVĚR

Všechny učitelky splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Snaží se o zvyšování svého odborného růstu. Převádění inovačních prvků do praxe bylo však zřetelně zaznamenáno pouze u některých z nich. Výrazné nedostatky této oblasti spočívají především v nízké úrovni hospitačního a hodnotícího systému ředitelky.

Prostorové uspořádání vyhovuje individuálním, skupinovým i frontálním aktivitám dětí. Nabídka hraček a učebních pomůcek pro výchovně-vzdělávací činnosti odpovídá potřebám současné mateřské školy. Materiálně-technické vybavení umožňuje plnění všech funkcí předškolního zařízení i cílů předškolní výchovy.

Kvalitu inspekci sledovaného pedagogického procesu pozitivně ovlivnilo přátelské klima všech tříd včetně převažujícího vstřícného postoje učitelek k dětem. V jedné ze tříd probíhal denní program příkladným způsobem. Kvalitně byly vedeny činnosti v oblasti estetické. Zjištěné zásadní nedostatky se týkaly nevýrazných podnětů, neúčinné motivace, nevhodné organizace či neefektivních, stereotypních metod a forem odborné práce učitelek.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Ratzová	Hana Ratzová v. r.
Členové týmu	Bc. Eva Brabcová	Brabcová v. r.
	Mgr. Ivana Krýslová	Krýslová v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Vlasta Lepší Helena Pojarová Jana Šimáčková	

V Domažlicích dne 15. května 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. května 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis
Titul, jméno a příjmení

Věra Batíková

Batíková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Následující tabulky se neodesílají, slouží pro interní potřebu ČŠI.

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	30. května 2003	041 46/03-1204
Zřizovatel	30. května 2003	041 47/03-1204
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.